

HETILAP.

A zentai járás és környékének közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Schwarz Sándor könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetések és hirdetések is küldendők.

Kéziratok nem adának vissza.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Egyes szám ára 5 kr.

Előfizetési díj:

Egész évre 2 frt. — Félévre 1 frt.

Hirdetési díjak: Egész oldal 16 — Fél oldal 8-50 Negyed oldal 4-50. — Bélyeg díj minden hirdetés után 30 kr.

Nyitótér petty sora 10 kr.

Zenta város 1890. évi költségvetése.

Mult számunkban jeleztük, hogy a városi számvevőség, midőn a költségelőirányzatban mutatkozó deficit fedezetéről 50 % köz költség kifizetése által akar gondoskodni, akkor nem végzett oly munkát, melyet országszerte az ily hivataltól elvárnak és majdnem mindenütt meg is kapnak. A költségvetés így közrebocsútva nem más mint egy számok tömkelege.

Akkor midőn odaállítja, hogy 1889-ben ennyi volt a költségvetés, 1890-ben még ez meg ez kell, tehát ennyi lesz a szükséglet, ez még nem bizonyít, sőt kétségbe vonjuk, hogy a számvevőn kívül a tanács bármely tagja és annál kevésbé a képviselők úgy ismernék a költségelőirányzat egyes tételeit, hogy az előirányzott egyes bevételi vagy kiadási tételek helyességét megítélhetnék. A költségvetés csak azt tünteti fel, hogy az idén több kell mint a folyó évben, de sem a kiadások elkerülhetlenségét, sem a bevételek helyességét előző évek zárszámadataival nem támogatja.

A költségvetés helyességét nézetünk szerint csak akkor lehetne megítélni, ha az előirányzat közrebocsútása alkalmával egyúttal a legközelebb bevégezett év zárszámadását is ismertetnék a közönség — illetve a képviselőtestülettel; mert csak akkor lehetne ítéletet mondani, vajjon az előirányzott bevétel a lefolyt évek bevételei és a kiadás a lefolyt évek kiadásai által igazolhatók-e. Jóllehet a számvevőség hivatkozik befejezett előző évekre, de, hogy mindegyik tanácsnok, vagy mindegyik képviselő a közszemlére kitett költségvetés egyes tételeire vonatkozó igazoló okmányokat átnézhesse és tanulmányozhassa ott ahol az található, teljesen fizikai lehetetlenség. Szerény nézetünk tehát odairányul, hogy jövőre nem csak az előirányzatot, hanem az ezt igazoló zárszámadásokat is könnyen hozzáférhetővé és áttekinthetővé tegyük az illetékes köröknek.

A költségvetési előirányzat egyes tételeit illetve lapunk szűk kerete nem engedi meg hogy azokat egyenként és összesen bonczkás alá vegyük, majd annak idején midőn, a városi közgyűlés tárgyalandja megtesszük észrevételeinket, de hogy a

kiadások közt némelyek magasabb összegben szerepelnek, mint tényleg azok fedezetére szükséges azt igazolhatjuk az iradai szerek és közfuvarozás tételeinél, mely előbbinél 4 — 500, utóbbinál, miután vasutunk megnyílik, kevesebb fogatra lesz szükségünk, 2—3000 frttal is redukálható.

Mind a mellett nem azt akarjuk bizonyítani, hogy ily redukálásokat háztartásukban az egyensúly köz költség nélkül helyre állítható. A köz költség csak megosztható. Minek terheljük a lakosságot egy évben elviselhetlen teherrel, osztjuk meg a terhet hosszabb időre és így minden zuglódás nélkül viselendjük.

Ha például az idejé deficitet, mely levonva a nélkülözhetőt, 70—75 ezer frt körül forog, előnyös kölesön által akarunk fedezni, ez körülbelül 4000 frt évi törlesztési költségbe kerülne. Miután azonban ezen deficitünk nem időleges, hanem annak $\frac{1}{3}$ -a minden évben elő fog fordulni, sőt 1892-ik évtől kezdve, midőn a közigazgatási alap visszatérítésére is rá kerül a sor, még ezen $\frac{1}{3}$ növekedni is fog, miután továbbá közművelődési, közegészségügyi, rendészeti ügyünk annyira fogyatékos, hogy annak helyesbítéséről, ha önként nem gondoskodunk, gondoskodni kényszerítettünk; első sorban egy oly kölesön felvételét kell ajánlanunk, mely ezen intézmények létesítését megengedi, de mely kölesön törlesztése ne kerüljön évente többé 25000 frtnál. Ehhez hozzá számítva az évente elő forduló rendes kiadások által okozott 25000 frt deficitet, akkor az évi hiány folyton 50000 ezer frt körül lesz, melyet 25 % köz költséggel fedezhetünk.

Hogy szükségünk van-e oly tőkére mely 25000 frt törlesztési visszafizetésnek megfelel, arra alkalomadtán visszatérünk.

Kivonat

az adai magy. kir. földműves-iskola szervezési szabályzatából.

Az adai földműves-iskola célja minden mezőgazdasági, az állattenyésztés, hizlalás és ápolás körüli munkát kellően végezni tudó és ezeket, valamint a fatenyésztést és zöldségtermelést is alaposan értő egyéneket képezni, hogy ezek egyrészt az iskola vidékén kisebbnek tartott birtok

okszerűbb és nagyobb haszonnal járó kezelésére képesítsenek, vagy mint mezőgazdasági munkák vezetői, nagyobb birtokoknál bizvást alkalmazhatók legyenek.

Épen ennek elérése végett az adai földműves iskolában a tanítás gyakorlati, s a munkában való ügyesség kifejtésére fektetik a fő súly. Az elmélet az elemi tantárgyak tanítására, a gyakorlatban történtek magyarázására és indoklására, áttekintések nyújtására és ismétlésekre, írás és számolási dolgozatok készítésére terjed.

A növendékek kiképezetnek továbbá minden az állatok tenyésztésénél előforduló teendőkből, valamint a beteg állatok ápolásában, hogy képesek legyenek az állatorvos működéséit kiegészíteni.

A tanfolyam két évig tart.

A felvételi feltételek következők:

- a) betöltött 16 éves életkor;
- b) erős, egészséges testalkat;
- c) írni, olvasni, számolni tudás;
- d) fedhetlen erkölcsi magaviselet;
- e) s annak bizonyítása, hogy védhímlővel az illető beoltatott;
- f) a belépő tanuló szülői vagy gyámjának egy oly nyilatkozata, melyben ezek kijelentik, hogy a belépő tanonc az ő akaratukkal lép az iskolába, hogy kötelezik magukat vele az előirt tanfolyamot elvégeztetni, s ha mégis a tanuló befejezése előtt az iskolából kilépne és ezen kilépése folytán az iskolát kár érné az államkincstárnak kártérítéssel tartoznak:

g) az iskolában levő tanonc az apa elhalálása esetén, ha a vagyon az ő kilépését kívánja, minden kötelezettség alól azonnal felmentetik;

h) a Bács-Bodrogh vagy ezzel szomszédos megyék és a bácsmezei gazd. egyesület, valamint városok, községek és magánosok által alapított ösztöndíjas helyeket, a megyék városok községek közgyűlése s a nevezett gazd. egyesület választmánya s az illető alapítók — szem előtt tartván az a), b), c), d), e), f), alatti elsorolt feltételeket — mindig az év szept. 1-ig töltik be s ugyanezen hó 10-ig a kijelölték névsorát a földműves-iskola igazgatójával közölni tartoznak. Ha ez részükől elmulasztatnék, ezen ösztöndíjas helyek betöltését az igazgató teljesíti oly módon, hogy ő ezen helyekre a hiányzó tanoncokat két évre felfogadja s tudomásvétel végett eljárásáról az alapítókat értesíti;

i) a belépő tanonc belépési ténye által magát minden néven nevezendő munka végzésére s feltétlen engedelmességre kötelezte;

j) az iskolába való jövetelkor a munkás tanoncoknak egy ünnepély és egy köznapit öltözéssel, két pár fehérneművel, lábbelivel és két törülközővel kel birtnia. A hiányzó öltözékrészeket vagy törülközőket az igazgató a tanonc munkabérének terhére szerzi be.

A tanoncok az iskolában helyeztetnek el és ellátásukról az igazgató gondoskodik. Az élelem egyszerű, de izletes és tápláló eledelekből áll.

Egyelőre Adán bejáró tanoncok is vétetnek fel, a kik azonban sem lakásban, sem élelmezésben nem részesülnek, egyebekben minden tekintetben a benlakókkal egyenlő kötelezettségeik vannak s ugyanolyan elbánásban részesülnek.

A munkás tanonc szorgalmához mérten 30 frtig terjedő évi munkabérben részesül, mely neki évnegyedenkénti részletekben mindig az évnegyed végén fizetetik ki.

A gyakorlati tanításban, valamint a gazdasági munkában szünet nincs, az a hétköznapokon a belépéstől az elbocsátásig folyton tart.

Az elméleti tanítás október 1-én kezdődik s aug. 31-én fejeztetik be.

A tanonc a tanítási év megkezdése előtt, azaz október 1-5. közötti napokban tartozik belépni.

A tanfolyamot végezték szeptember utolján bocsátatnak el.

Vasár- és ünnepnapokon — az istállóban teljesítendő munkák kivételével — munkaszünet van ugyan, de a tanoncok kötelesek az isteni tiszteletben részt venni.

Fizetési kötelezettség egész évre 150 frt, melyért a tanonc teljes ellátásban, azaz élelmezés, lakás, mosás és tanításban részesül; harmincz forint pedig munka megváltási általános címén, az igazgató felterjesztésére évnegyedenkénti s utólagos részletekben fizetetik ki, mely összeg rendeltetése a ruházat s egyebek pótlása.

Fegyelmi rendszabályok, házi és napirend.

1. A tanoncok kötelesek mindenben az igazgató rendeleteit pontosan teljesíteni.
2. Kötelesek a segéd tanárnak, valamint a kertésznek engedelmességet. Általában a tartozó tiszteletet kötelesek mindenkor megadni fellebbvalóiknak s iparkodniok kell szorgalom, munkásság és jó magaviselet által ezek megelégedését kiérdemelni.
3. Tartoznak az oktatásnál, valamint az esteli rendelkezésnél mindig jelen lenni.
4. Dohányzás a tan- és háló helyiségekben általában mindenütt ott, a hol gyúlékony tárgyak vannak, meg nem engedtetik.
5. Betegség esetén tartoznak az igazgatónál azonnal jelentést tenni, ki az iskola orvosával a keletkező nagyobb bajnak elejét véteheti.
6. Idegeneket hálásra elfogadni nem szabad.
7. A bejáróknak munkaközben s a benlakóknak munkán kívül is, a városba menni engedély nélkül nem szabad.
8. Bármely fegyvert tartani tilos.
9. Kártya- és egyéb szerencsejátékok tiltatnak.
10. Minden tanoncznak kötelessége a legkisebb észlelt hibát, hiányt, visszaélést vagy rendtelenséget azonnal bejelenteni.
11. Szeszies italt az iskolába hozni meg nem engedtetik.
12. Azon tanonc, ki nem szorgalmas, vagy a kapott rendelkezést hanyagul vagy épen nem teljesíti: ki a 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., és 11. pont ellen vét, először meginttetetik, második esetben munkabéréből egy megfelelő része levonásával büntetetik.
13. Ha részegség, garázdaság tapasztaltatik nála, a munkabér elvonása fokozható s ha ez sikertelen lenne, az iskolából kitiltható.
14. Azon tanonc, ki bár mi módon káros vagy veszélyes befolyást gyakorol társaira, ha maga nem is követné el oly vétséget, mely megbüntetését okvetlenül maga után vonná, munkabér elvonása, esetleg kitiltással büntethető.
15. Minden kártétel, mely rosszakaratnak tulajdonítható, megtérítést von maga után.
16. Az igazgató a büntetésekről tartozik jelentést tenni a beküldő szülők-, gyámok- vagy alapítóknak.
17. A tanoncok karácsony börtjének előestéjétől karácsony másnapját követő napestig: nagy csütörtöktől husvét utáni keddig bezárólag szabadsággoltathatnak. Közbeeső időkben pedig a tanoncoknak indokolt kérelmére az igazgató három napra terjedő eltávozási engedélyt adhat.

A szabadságidő leteltével meg nem érkező tanonc helyét napszámos fogadtatik, melyet munkabére terhére az igazgató fizet. Ezen tanonc az iskolában töltendő további idejére többé nem szabadsággoltatik.

A napirend következők:

Reggeli felkelés télen 5 óraker

5-6-ig minden tanonc megmosdik, felöltözik, ágycát megveti, a hálószoba kispertetik és szellőztetik s a munkába indulásra készen áll.

6-8-ig munka a szabadban vagy egyebütt.

8-8 1/2-ig reggeli.

8 1/2-11-ig a munka folytatása.

11-12-ig tanítás.

12-1-ig ebéd.

1-2-ig pihenés és tanulás.

2-5-ig munka.

5-6-ig istálló munka.

6-7-ig tanítás és tanulás.

7 óraker esteli, utána rendelkezés másnapra, melyen valamennyi tanonc jelen tartozik lenni.

Reggeli felkelés nyáron 4 óraker.

4-5-ig mosdás, öltözés, takarítás, szellőztetés s a munkába indulás.

5-7 1/2-ig munka.

7 1/2-8-ig reggelizés.

8-11-ig munka.

11-12-ig elméleti tanítás.

12-2-ig ebéd és pihenés.

2-8-ig munka.

8 óraker esteli, utána rendelkezés másnapra. Telen és nyáron lefekvés 9 óraker.

A kik istálló-felügyeletre, állatok ápolására vagy hasonló teendőkre vannak felváltva kirendelve, szükség szerint 1 1/2-2 órával előbb kelnek fel.

Esős időben, ha a gazdaság a tanoncokat nem foglalkoztathatja, elméleti tanítás tartatik.

Munkára, munkaszünetre, a tanóra kezdete és végére, étkezésre, valamint felkelés és lefekvésre esengetés által adatik jel.

Étkezésnél az igazgató vagy segédtanárnak jelen kell lenni, hogy a netaláni rendtelenségnek eleje vétecsék.

A másodéves tanoncok közül az igazgató két „hetest” jelöl ki. Az első tartozik a többiek előtt félórával előbb felkelni; ő esenget a felkelésre, munkába állás előtt ő jelentkezik az igazgatónál, hogy a munkában való netaláni rendelkezést átvegye. Az első hetes teljesíti a többi esengetést is, végzi a major és ház körül való apróbb munkákat; segítkezik az élelmezés körül, tisztítja a tanszobát, télen ezt, valamint a lakszobát fűti. Az első hetes írja fel a napi munkát s vezeti a munkanaplót.

A második hetes szintén egy, esetleg fél órával előbb kel fel; ő hozzá az istállóban való teendők tartoznak. Ő ügyel fel az állatokra, beméri a tejot, kiadja a takarmányt, sepri az istállót és annak környékét, a trágya-telepet ápolja, öntözi, stb. Heti teendője alatt a felügyeletére bízott takarmánykiadás, tejbevétel, stbről pontos jegyzéket vezet.

Általános megjegyzések.

A tanulók erkölcsi magaviseletére, tisztességes polgárokká leendő képzésére a szorgalmas, józan és becsületes élet utáni törekvésre hatni minden módon iparkodik az iskola. Különös suly fektetetik tehát arra, hogy a tanulók között a testvéri szeretet és összetartás érzete fejlesztessék és szilárdíttassék; egymás vallását és nemzetiségét kellő tisztelet- és becsülésben tartásák. Illetlen beszédek, káromkodás, perlekedés, lárma és önbíráskodás, a cselédekkel való durvaság szigoruan tiltatik.

Az iskola könyvtárából felfogásuk és képzettségükhöz illő gazd. olvasókönyvekkel ellátatnak.

A gyakorlati munkából esengetés előtt kiállani nem szabad. Munka közben és azon kívül is a kezükre bízott eszközöket kártérítési kötelezettség mellett tartoznak ápolni. Kötelesek a gazd. állatokkal szeliden bánni; az igás állat toleránciája vagy kintása szigoruan tiltatik.

Minden tanuló az év elején kijelölt helyét tartozik folyton megtartani; a neki átadott butorokra vigyázni; a tisztaságra különösen örködni.

Egymás tárgyait érinteni vagy épen eltulajdonítani kizáratás terhe mellett tiltatik.

Minden lakszobában a tanulók közül egy felügyelő jelöltetik ki, kinek rendelkezéseit el kell tenni s neki mindenben engedelmességet kötelesek. A lefekvésre adott jeladás után a hálószobákban mindenki köteles helyét elfoglalni. A jeladás utáni kimaradás szigoruan büntetetik. Jeladás után a felügyelő köteles a lámpákat elolítani a netáni kimaradottakat pedig büntetés terhe alatt az igazgatónak bejelenteni.

Az adai m. kir. földműves-iskola igazgatósága.

Helyi és vidéki hírek.

— A király születés napját városunk lojalis közönsége a szokásos ünnepekkel üli meg a mai napon. Az egyes hivatalok és egyesületek testületileg vonulnak a rom. kath. sz. egyházba gör. keleti majd pedig a zsidó templomba, mely utóbbiban alkalmi hitszónoklat fog tartatni.

— Fényes esküvő volt e hó 15-én d. u. 6 óraker a helybeli rom. kath. szent. egyházban. Scos-sa Dezső torontál megyei tanfelügyelő helyettes és a szegedi „Hiradó” munkatársa vezette ot-tárhoz Mikosevits József tekintélyes ügyvéd bájos és szellemes leányát Mariska kisasszonyt. A lakodalmak hosszú kocsis sorban indultak az esküvőre fényes látványt nyújtva a nagyszámu kíváncsi közönségnek mely, nem csak az utcákat lepte el egészen hanem zsidóházig megtöltötte a templom hajóját is. A hölgyek természetesen első sorban a toilletket vették bírálat alá, megelégedésüket fejezve ki ugy a menyasszony és öröm anya, mint a koszoru leányok és a többi hölgyek elegáns öltözéke felett. Nem hagy-ták azonban megjegyzés nélkül a diszes katona ruhákat és klakkokat sem. Koszoru leányok voltak Heil Aranka k. a. Szárits Gézával, Dobák Berta k. a. Weszelinovits Miloráddal, Zsarkó Hajnalka k. a. Heil Gusztávvval, és Dobák Fattin k. a. Budai Dezsővel. Az esküvőn Appel Ede plébános ur functionált kinek kezébe tették le a házasulandók a holtomiglan, holtodiglant. A lakodalom vig zene szö mellett a nagyvendéglő dísztermében folyt le olyan kedélyességgel, melyet csak boldog megelégedtség és kölcsönös rokonszenv teremthetett csak meg. Vacsora után a boldog pár hintóra ült és Török-Becsőre hajtattott, honnan vasuton Beeskerekre utaz-tak pazar fénynyel berendezett tűzhelyükre. Mi az öröm szülék ama fájalmát, hogy egyetlen ked-ves leányukat elvesztik a szülői háztól, azon biz-tos reményünkkel véljük vigasztalni, hogy a leendő férj ismert jelleme és szívjosága kárpótlást fog nyújtani leányuk örömeiben és boldogságában a szülők szomorúságáért. Fogadja az új pár részünkről is szívélyes üdvözetünket.

— A jó öreg Kohn Vilmos bácsi, nyug. közs. tanító nincs többé! Megszünt dobogni minden jóért, szépért lelkesülni tudó nemes szive, Testben, lélekben teljesen megtörve jutott el tegnap d. e. oda, hól többé nincs szenvedés, nincs fájdalom! A jó öreg született 1811-ben Szegeden működött 12 évig Zentára megválasztatott az izraelita hitközség iskolájához 1858-ban, hól 11 évig munkálkodott előljárósága teljes megelégedésre 1869-ben a rom. kath. és izraelita felekezeti iskolák közösgékké nyitványít-tatván, a közösgéi iskolák kötelekébe lépett, hól nyugljaztatásig, vagyis 1886-ig mindenütt, vallás-különbőség nélkül, tisztelva-szeretve működött. Bőke hamvaival!

— Próba-bál Mult vasárnap azaz e hó 11-én tartotta meg Landau Lázár táncztanító növendékeivel a próba bál, melynek rendkívüli sikeréhez nem csakély mértékben járult hozzá közönségünk kiváló érdeklődése. A nagy vendéglő üvegterme ez alkalomra olyan benyomást tett a belépőre, mint ha egy tündérországba léptünk volna, körül rajongva apró tündér csemeték élénk és gondtalan nyüzsgéstől, fesztelen és

mégis illetendő, kedélyes hangulatától. Emelte a bál fényét ama változatos és mondhatjuk szingzag program is, mit a derék tánczmeister a közönség nem csekély mérvű tetszésének kielégítésére össze állított. Sokkal inkább tartjuk kiemelendőnek azonban a tanítványok előmenetelét, illedelmes modorát, kiváló ügyességét és szorgalmát melyek mind odahatnak, hogy közönségünk továbbra is megfogja ajándékozni bizalmával a táncz tanítót. Mert tagadhatatlan az, hogy a gyermekeknek úgy mint a felnőtteknek kedély állapotára nagy és jótékony hatást gyakorol a táncz. Nem csak szelidítő teszi az egymásközi tisztességes simulékony és illedelmes érintkezést is előmozdítja. A zsufozásig megtelt terem nem egyszer adott tetszésének hangos kifejezést sőt mind jobban bele melegedett a „viháros tapsokba” és megelégedésének nyilvánításába, a melyek egy része nem csak a növendékeket, hanem a szorgalmas tanítót is illették. Nem kell félnünk, hogy gyermekeink csufot vallanak akár idegen országban is, mert a kolótól és oláh tánczától, meg a körmagyartól kezdve a polka és francia — négyes minden figuráit oly kitűnően járják, mintha mindegyikbe saját nemzeti jellegét öntenék bele. Sok elismerést és tapsot aratott, **Matkovi Anna**, **K. A.** és **Schwarz G. A.** a tyges keringője és ez utóbbinak élénk román táncza. Nem hagyhatjuk azonban említés nélkül, hogy a többi résztvevők is a haladás és precizitás feltételeinek teljesen megfeleltek. Óhajtjuk látni, miként tánczolnak a kicsik ha majd — megnőnek.

— **Vesztett kutya.** Felsőhegyen három hét előtt Kuszák István kutyája, Verka 5 éves kis leánykáját a ballábán megharapta minek következtében e héten a kis leány meghalt. Igen sok kutyán disznón és macskán is mutatkoznak már a veszettség tünetei, minek folytán a rendőrség intézkedett a veszély megakadályozása iránt. Nem vagyunk képesek eléggé figyelmébe ajánlani a rendőrségnek a kutyák részére szájkosár mielőbbi kötelező alkalmazását.

— **Felsőhegyi templom építése tárgyában** f. hó 15-én tartatott meg az árlejtés, melyen Gfrerer Miklós budapesti vállalkozó ajánlata találtatott legelőnyösebbnek, ki is ennek folytán a templom építésével már meg is bízott. Gfrerer Miklós ur, ki a zentai vasutat is építési szakértelme, ügyessége és lekiismerete által minden esetben szerencsés választásnak mondható és biztosíték arra nézve, hogy a templom a kitzított időre kész is lesz. Az építésre való felügyelettel ifj. Kozics István műépítész bízott meg, kinek kellő díjazására a vállalkozó kötelezte magát.

— **Magyar fiuk pozsonyi kadétiskolában.** A „pozsonyvidéki Lapok”-ban olvassuk, hogy a pozsonyi hadapródiskolába való fölvételre tömegesen jelentkeznek a magyar fiuk. Aug. 6-án fölvételre 28-an jelentkeztek, akikből huszonnégyen magyar nyelven állták ki vizsgálatot. A jelentkezőkből 1 kitzintéssel, 4 igen jól 15 kielégítő módon képeztetett, 8-at visszavetettek. A vizsgáló tisztek mindenike beszél magyarul s a magyarul szigorlók kérésére is magyar nyelven tették fel a kérdéseket.

— **Az Építési Tanácsadó** című vállalatból Gonda Béla miniszteri műszaki tanácsos és műegyetemi magántanár e közérdekű művélőmégjelent a 4-dik füzet melynek tartalmát az ács-, asztalos-, bádogos-, cserépfedő-, lakatos-, mázó-, ásvéges-, kúrpiros-, parketező-, táviró- és kútmunkára vonatkozó építési feltételek, tovább a körüti és vízi építkezésekre vonatkozó általános s az utépítésnél előforduló föld- és sziklamunkákra vonatkozó részletes feltételek képezik. A füzethez a frankfurti vásárcsarnok sikerült homlokzati és keresztmetszeti rajza van mellékelve. — Az Építési Tanácsadó megjelenik 2 ives füzetekben. Egy füzet ára 30 kr. Előfizetni szintén lehet rá és pedig egy évre (18 füzetre) 5 frt 30 krral, fél-évre 2 frt 70 krral. — Az előfizetés vagy megrendelés ifj. Nagel Ottó könyvkiadóhivatalába Budapestre Muzeum-körút a Nemzetiszínház berházában küldendő.

— **A nagy forráságról** beszélget két ismert sulyok elvető. Te- ugymond az egyik — oly nagy

a forráságról, hogy a „Pestben” fagyaltot kértem s mire Gyula elibem tette, forró kására vált. Az még semmi — feleli a másik — én a cigárómat direkt a napsugaránál gyujtom meg.

— **Uj könyvek.** A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten, újabban megjelentek: Falusi könyvtár. 34—36. füzet. 34. füzet. A gyümölcs értékesítése. Gyakorlati utmutatás, miként kell az érett gyümölcsöt elbánni, a gyümölcsöt aszalni, gyümölcsbort csinálni és a gyümölcsöt sokféle módon értékesíteni. A legjobb aszaló s több gép rajzával. Irta Gyürki Antal. Ára füze 50 kr. 35. füzet. Az előrehaladt borkezelés és pincze-gazdászat ismeretése és gyakorlati utmutatás a szüretelés, mustkezelés, homoki borok tökéletesítése, a pinczeberendezése, borászati eszközök használata és a pinczében előforduló minden teendőkre nézve. Bortermelő, borkezelők és pinczemeszterek számára. Irta Gyürki Antal. Ára füze 50 kr. 36. füzet. A szántás és vetésről. Irta Réti József 25 ábrával. Ára füze 50 kr.

— **Faczér cselédek.** Az iparos segédnek a város területén — ha munkát nem kap — 24 óránál tovább tartózkodni nem szabad. — A városi kapitányi hivatal bölcösen cselekedne, ha tilalmát a helynékül kóborló cselédekre is kiterjesztené.

— **A nazarénusok.** A nálunk is folyton szaporodó nazarénusok ellenében az alább szószereint közölt igen figyelemre méltó miniszteri rendelet jelent meg. „A nazarénus felekezet hazánkban újab időkig ismeretlen volt, a törvényhozás mindenkor bizonyos megnevezett egyházak és felekezetek elismerésére szorítkozván, törvényhozáson kívül közigazgatási uton egy új ismeretlen felekezetek szabad vallás gyakorlata hivatalsan jogosultság nem adathatik, a nazarénusok mint minden más oly felekezet, melynek a törvényhozással szabad vallás gyakorlásra jogosultság nem adatott, mint hitközség nem szervezheti magát és csakis magán társulatnak tekinthetik. Minthogy pedig hitközségek, mint ilyenek csakis jogosult hitközségeknél működhetnek: ily hivatalos jellegű hitközségek működése meg nem engedhető; jogosultak lehetnek azonban magán felolvasások tartására, ha tehát ily magánjellegű felolvasásokat kívánunk tartani, tartoznak eziránt magukat mindenhol a helyi rendőrhatalóságnál előre bejelenteni s mindazon rendőri szabályoknak a legpontosabban megfelelni, melyek a nyilvános felolvasásokra előírják — különben ellenök a szabálszerű eljárás alkalmazandó.

— **A kir. Zeneakadémia** igazgatósága a nm. vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszterium 26990/86. sz. rendelete alapján egy tankönyvtől is használható s a magyar zene sajátosságai is tárgyazó műre a következő feltételek mellett pályázatot hirdet. „A mű iskolai kézikönyv alakjában szerkesztendő s a szöveggel együtt legfeljebb öt nyomtatottivre terjedhet. A pályamű főcélja, hogy a magyar király Zeneakadémiában tankönyvtől szolgáljon. Ennek következtében a zeneszerzés általános szabályai mellőzendők, és csakis azon különlegességek tárgyalandók, melyek a magyar zenének a cosmopoliticaus zenétől való megkülönböztető sajátosságait képezik és pedig az abban kizárólag használt hanglépéseket, zöngidomi alkotásokat, öszhangzatokat és műformákat illetőleg. A mennyiben ez szükségesnek mutatkozik, kellő tekintetfordítandó a magyar nyelv tulajdonságaival öszefüggő sajátosságaira is. A nem sajátkezűleg irt s jelíges pálaművek az 1890. évi szeptember hó 30-ik napjának déli 12 órájáig a szerző nevét rejtő jelíges levéllel ellátva az orsz. m. kir. Zeneakadémia igazgatóságához (Budapest Andrási-ut 67. sz.) küldendő. Elkésve érkezett pályaművek figyelembe nem vétetnek. A pályaművek felett a valás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium által szakértőkből alakítandó pályabírótság fogdönteni. A Pályadíj 50 darab körmőzsi arany. A pályanyertes mű kiadásának joga az orsz. m. kir. Zeneakadémia tulajdonába megy. Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik pályázni ohajtanak hogy e feltételeknek megfelelő műveket a kitzított határidőig beadni sziveskedjenek.

Nyiltér.

E rovat alatt közzétett nem vállal felelősséget a szerk. Fischer Győző

Városligeti testgyógyászati és hidegvizgyógyintézete

Budapestben, Hermina-ut 1525.

(ezelőtt dr. Fischer-féle vizgyógyintézet.)

Az intézet gyönyörű parkban, emelkedett helyen fekszik. Berendezés első rangu, a lakásokról, kényelemről, szórakozásról mindenképen gondoskodva van. Levegője, vize kitűnő. A gyógyintézetben gyógyítattik mindenféle izületi és csontbaj, gyuladások, törések, izület merevülés, zsugorodás, csontgörbülések, a térd és láb sokféle elferdülése, hátgerincz görbülések, tyukmell, ferdenyak, veszületett flezamadás. A végtagok vízértágulása, vastagodása. — A hátgerinczsorvadás (tabes dorsalis) Charkotnak, a hirneves párisi tanárnak legújabb elvei szerint és fűző által is sikerrel gyógykezeltek.

A hidegvizgyógyászati osztályban minden ilyen kezelést igénylő beteg felvétetik a betegek bentlakók vagy bejárók. — Prospektus ingyen.

Hozzám intézett írásbeli felhívások ajánlva küldendők.

Nyilatkozat.**)

A „Zentai Ellenőr” szerkesztője lapjának f. hó 3-án megjelent számában minden indokolás nélkül, előttem elképzelhetlen tényből kifolyólag tisztességtelen embernek nevez. Midőn én ezért elégtétel adására szolítottam fel, a nélkül, hogy tette magyarázatát adná, ezt megtagadta, mondván, hogy az nem sértés ha valakit tisztességtelennek hívnak. Az bizonyos, hogy mindenki olyan fogalmat alkot magának a tisztességről, mint a milyen maga és e tekintetben Reitmann Ferencz már régóta nem tagadhatja meg mivoltát, de ebből nem következik, hogy más ember sokkal érzékenyebb ne legyen tisztessége megtartása iránt, mint ő.

A „Zentai Ellenőr” szerkesztője már évek óta folytatja azon üzelmait, hogy tisztességes embereket megmar, sérteget és hazug reafogással a beavatatlanok előtt gonosz hiedelmeket kelt, ostorozza a fajt, holott ő legkevésbé sem tagadhatja meg azon fajtát, melynek dühös harapása ellen az emberek Pasteurnél keresnek gyógykezelést.

Még csak az a megjegyezni való van, hogy a „Zentai Ellenőr” szerkesztője beszámíthatlan állapotán és veszettségén kívül még gyáva lovagiatlan is, mert sértéseieért nem áll síkra, hanem megbüntetlenül usurpálja azt a foglalkozást, mely miatt remélhetőleg mielőbb meg ismerhetik őt az új Zentai vasut zónatariffájával.

En ezek után végeztem vele, mint oly individuummal, ki előttem nem létezik az emberi tisztas társadalom keretén belül.

Zentán, 1889 augusztus 8-án.

Fischer Jákó,
jogász.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.
* Térésüké miatt múlt számunkból kimaradt.

A személyszállító hajók menetrendje.

— 1889-ik évi márczius 20-ikától további intézkedésig. — Szegedről Zimonyig minden vasárnapon, kedden és csütörtökön reggel 5 órakor.

Szegedről Titelig minden vasárnapon, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel 5 órakor.

Zentáról Zimonyig minden vasárnapon, kedden és csütörtökön reggel fél 8 órakor.

Zentáról Titelig minden vasárnapon, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel fél 8 órakor.

Zentáról Szegedig minden vasárnapon, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel fél 9 órakor.

Zenta, 1889. márczius 15.

Az ügyöség.

Felölös szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
SCHVARCH SÁNDOR.

Hirdetések.

Könyvnyomdát bármely más hason üzlettel versenyképessé teendő, az elmúlt héten egy legújabb szerkezetű olyan

gyorssajtóval

láttam el melyen a legnagyobb alaku nyomtatványokat is a legrövidebb idő alatt elkészíthetem. E körülmény egyszeremint azon kedvező helyzetbe juttatott, hogy bármely munkát olcsóbban készíthetek el, mint eddig és mint bárkinél. Midőn a nagy érdemű közönség b. figyelmét e körül ményre felhívom, kérem üzletem ez ágát szives párto-lásával kitüntetni.

Zenta, 1889. aug. 18-án.

Tisztelettel
Schvarcz Sándor.

Biztos fizetést

és jutalékot fizetek törvényesen engedélyezett sorsjegyek részleltetés utáni eladásáért. Tudakozódások

FUCHS H. váltóházához
(Budapest, Dorottya utca 9. sz.) intézendők.

Mintákkal bárkinek bérmentesen szolgálunk.

Posztó- és divatárukat

a legolcsóbbtól kezdve a legfinomabb minőségig őszi vagy téli szükségletre magán egyéneknek is gyári áron, olcsóbban mint bárhol kapható, küld

Schvarcz Moricz

cs. kir. szab. posztó- és divatáru gyárak raktára.

Zwittauban (Morvaország).

3-10 mtr. egy teljes öltözetre . 5 frt 50 kr.
3-10 mtr. erős gyapjuszövet . . 6 frt 80 kr.
3-10 mtr. erős finom gyapjuszövet 9 frt — kr.
3-10 mtr. finom gyapjuszövet 13 frt — kr.
3-10 mtr. legfinomabb gyapjusz. 15 frt 50 kr.
2-10 méter téli kabátszövet teljes télkabátra való 5 frt.

7 frt, 9 frt, 11 frt és magasb áron.
1-70 méter egy teljes lodenkakáthoz, vízátlatlan.

3-50 frt, 4-50 frt, 5-50 és magasb áron.

Fekete posztó szalonöltözetre. Mindenféle posztóáru. Gyapjuszövet bélesre mindenféle árban 80 krtól kezdve.
Hölgyposztó nőruhákra, hölgy-loden, sálkendők himalajagyapjuból 1/4 nagyságban 3 frtől kezdve. Általában posztó és divatáru gyártmányok. Arjegyzék ingyen és bérmentve. Szabók részére mintakönyvek bérmentlenül.

CSAK RÖVID IDEIG LÁTHATÓ!

A lópiacz téren

GRITSH JÁNOS MŰCSARNOKA

és nagy

ÁLLATSEREGLETE.

Megemlítésre méltó és még itt sem volt látható az ugynevezett

CANINAN KIGYÓ BRAZILIÁBÓL.

Óriási kigyó Indiából. Karaván tevé Ázsiából s még számos különféle ragadozó állatok.

Minden látogató egy ajándékban részesül.

Az állatok etetése este 7 órakor.

Belépti díj 10 kr.

Látható reggel 8 órától esti 10-ig.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI ÁGNES FORRÁS.

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő felsége József főherceg; és ő felsége Milán szerb király

— asztalán rendszeres italul szolgál. —
Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Flumében is ép úgy mint hazánkban általánosan a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóinak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógyezelokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES.

forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdő mű közönségnek ásványvizitnek szives jóindulatába ajánlva, maradtunk teljes tisztelettel az ÁGNES-forrás kutkezelősége Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKÜTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva látogató kedveltségnek örvend.

ZENTAN KAPHATÓ: Zettin József, Nikolits M. és Singer M. fiai uraknál.